

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

LO Stat

Statusrapport 2021

LO Stat

Bolivia

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETSSAMARBEIDET

Vi er stolte av og setter stor pris på det langsiktige samarbeidet med LO Stat om vårt Norad-støttede utviklingsarbeid i Bolivia. Vårt overordnede mål i landet er å styrke urfolksorganisasjoner som mobiliserer for demokratisering og rettferdig fordeling av ressursene. Sammen med våre partnerorganisasjoner jobber vi for å redusere forskjellen mellom rik og fattig og mellom kvinner og menn.

I Bolivia har det siden 2019 vært stor politisk uro. Etter kuppet samme år opplevde flere av våre partnerorganisasjoner trakassering og arrestasjoner. Det har blitt bedre etter at de store sosiale organisasjonene presset på for gjenopprettelse av demokratiet og venstrepartiet MAS vant valget i 2020. Men samfunnet er fortsatt sterkt preget av polarisering og av ekstreme høyrekrefter som søker konflikt. Derfor har de folkelige organisasjonene nå en sentral rolle som kritiske støttespillere til myndighetene. Internasjonal støtte er fortsatt viktig for å få et

levende sivilsamfunn – og dermed styrke demokratiet.

Pandemien som satte verden på hodet i 2020 førte til en ytterligere økning av økonomisk og sosial ulikhet i landet. I Bolivia, som i resten av verden, er det de mest sårbare som rammes hardest. Hver dag settes nå seks ganger så mange oppfriskningsdoser globalt, som første doser til de fattigste landene. Ulikhetene bare eskalerer.

Den bunnløse urettferdigheten som preger verden har blitt større og mer synlig under pandemien, og hemmer også økonomisk utvikling på lengre sikt. For første gang på over 20 år kommer verden til å se en økning i antall ekstremt fattige. Samtidig har noen av de rikeste i verden blitt eksepsjonelt rike.

Det å ha en samarbeidspartner som LO Stat i kampen mot urettferdighet, er uvurderlig. Vi har det samme verdigrunnlaget, og dette er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid.

Vi vil rette en stor takk til LO Stat for at dere bidrar til en mer solidarisk og rettferdig verden. Vi ser fram til å fortsette det gode samarbeidet!

Henriette Killi Westhrin

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 31 land.

NORSK FOLKEHJELP I BOLIVIA

Bolivia er et av få latinamerikanske land der ulikheten er redusert de siste årene, men det er fortsatt store forskjeller. Derfor er det viktig at stadig flere organisasjoner for urfolk, småbønder og kvinner er med på å bidra til landets framtid og styrke lokaldemokratiet for de mest sårbare gruppene.

Norsk Folkehjelp jobbet i Bolivia i perioden 1983–93, og startet opp igjen i 2005. Samarbeidet er knyttet til organisasjonsutvikling, med særlig vekt på lederutvikling og politisk skoling. Mange ledere i den sosiale bevegelsen har gått inn i lokal, regional og nasjonal politikk og forvaltning. Vi støtter også programmer om urfolks historie og organisering, menneskerettigheter, kontroll over naturressursene og kvinners deltakelse i organisasjons- og samfunnsliv.

Urfolks- og bondebevegelsen har vært en avgjørende pådriver for endringene

i Bolivia. De har mobilisert for selvråderett, mot multinasjonale selskapers plyndringer av naturressursene, og mot diskriminering og urettferdighet.

Bolivia har gjennomført flere reformer som har redusert fattigdom og ulikhet. Reformene har også økt produksjonen og den økonomiske veksten i landet, og styrket den folkelige deltakelsen i beslutningsprosessene. Likevel har samarbeidet mellom myndighetene og noen av de sosiale organisasjonene blitt mer konfliktfylt de senere årene, blant annet knyttet til spørsmål om jordfordeling og

regjeringens støtte til industrielt jordbruk. De politiske endringene under president Morales provoserte også den tradisjonelle makteliten i Bolivia som ønsket en nyliberal politikk for å opprettholde sine privilegier.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Norsk Folkehjelp

URFOLKSKVINNER UTFORDRER MAKTHAVERNE

Den politiske situasjonen i Bolivia var ekstrem gjennom hele 2020. Norsk Folkehjelps samarbeidspartner Bartolina Sisa i Cochabamba viste organisatorisk styrke da de beveget seg fra motstand til mobilisering og la fram en rekke politiske forslag til beslutningstakerne.

Kvinnene i urfolks- og småbrukerorganisasjonen Bartolina Sisa spilte en grunnleggende rolle i forsvaret av Bolivias demokrati etter kuppet i 2019. De viste initiativ og ledelse til tross for forfølgelse, rasisme og en komplisert valgprosess. Etter valgseieren til det urfolkvennlige partiet MAS i oktober 2020, fikk Bartolinas økt representasjon i parlamentet. De fremmet flere forslag for den nye regjeringen, blant annet for å bidra til likestilling mellom kvinner og menn.

Organisasjonene for småbrukere og urfolk i Cochabamba er bemerkelsesverdige på grunn av sin form for organisering. De styres fra grunnplanet og opp, og alle vedtak er enstemmige. Bartolinas består av mellom 80 000 og 100 000 bondekvinner, organisert i 2350 lokale kvinneorganisasjoner, 450 kommunale ledd, 82 regionale ledd og 16 organisasjoner på provinsnivå.

STOR AKTIVITET

I 2020 gjennomførte Bartolinas 388 organisatoriske aktiviteter – 49 prosent lokalt, 9 prosent på nasjonalt nivå og 42 prosent med samarbeidspartnere og provinsmyndigheter. Med støtte fra Norsk Folkehjelp ble det avholdt seminarer i hver av de 16 provinsene, med totalt 601 deltakere. Temaene var blant andre politisk opplæring, bruk av sosiale medier og omlegging av jordbruksproduksjonen. I tillegg organiserte Bartolinas et toppmøte for å samkjøre de politiske forslagene som skulle fremmes for den nye regjeringen. Det ble holdt 21 regionale workshops for politisk opplæring med 2824 deltakere – 1245 av dem var kvinner.

I samarbeid med *Sammenslutningen av kommuner* utfordret Bartolinas regjeringen Añez og bidro til å opprettholde statlig finansiering for kommunene. De sørget også for ekstra bevilgninger til å forhindre spredning av

Urfolkskvinner og småbønder har deltatt på kurs om politikk og likestilling i regi av Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Bartolina Sisa.

Kursene i politikk og likestilling kombineres med opplæring i å lage tradisjonell mat som ost, brød og syltetøy med egenproduserte råvarer.

Blant forslagene som Bartolinas har fremmet for regjeringen, er tiltak for å redusere vold mot kvinner og å støtte økonomiske initiativer for urfolk på landsbygda.

covid-19, og sikret at bøndene fikk tillatelse til å transportere sine produkter til byen under nedstengningen. De hadde flere møter med den nye MAS-regjeringen, og presenterte et forslag om økonomisk tilskudd til kvinner på landsbygda. Forslaget ble godkjent i desember.

NYE ARBEIDSMETODER

2020 var et vanskelig år for Bartolinas på grunn av kombinasjonen av koronapandemien, rasistisk vold fra radikale høyreorienterte grupper, og undertrykkelse og forfølgelse fra den midlertidige Añez-regjeringen. Regjeringen brukte lockdown som en unnskyldning for å beordre militæret til å omringe lokal-samfunnene i Cochabamba og hindre folk i å forflytte seg. De straffet bøndene for å jobbe på åkrene, og forhindret at jordbruksprodukter fra landsbygda kom fram til byene.

Under disse omstendighetene fant Bartolinas fram til nye måter å arbeide på, og etablerte alternative kanaler for kommunikasjon. Nettmøter, radioprogrammer og sosiale medier gjorde det mulig for organisasjonen å være aktiv og oppdatert, ta beslutninger i samråd med

medlemmene og formidle kritikk, krav og forslag. De laget 19 politiske uttalelser, holdt i gjennomsnitt to pressekonferanser hver uke, og sendte ukentlige radioprogrammer ved hjelp av CEPRA (Centro de Educación y Producción Radiofónica), CEFREC (Centro de Información y Realización Cinematográfica) og lokal-samfunnsradioer.

FOLKEOPPLYSNING

Det nye venstresidepartiet MAS og president Arce tok over regeringsmakta i november 2020. MAS gjorde det også sterkt i lokalvalgene som ble holdt i begynnelsen av 2021. Andelen kvinner som ble valgt lokalt var imidlertid mindre enn ved det nasjonale valget.

Norsk Folkehjelps samarbeidspartnere har gjennom digitale møter drevet skoler i kommunikasjon. Bartolina Sisa i Cochabamba holder ukentlige pressekonferanser og oppdaterer sosiale medier kontinuerlig. Bartolina Sisa i Santa Cruz når ut til 15 regioner med daglige nyheter gjennom Radio Nativa. De har også laget en radioguide for organisk hagedyrking.

Begge organisasjonene har gjennom-

BOLIVIA

Offisielt navn: **Estado Plurinacional Bolivia (Den flernasjonale staten)**

Hovedstad: **La Paz**

Flateinnhold: **1 098 581 km²**

(Norge: 385 000 km²)

Folketall: **11 millioner (juli 2020)**

Offisielle språk: **Spansk, quechua, aymara og guarani**

Religion: **Romersk-katolsk (77 %), evangelister og protestanter**

Gjennomsnittsalder: **25 år (Norge: 39,3 år)**

Forventet levealder: **70 år (Norge: 82 år)**

BNP pr. innbygger: **8700 USD**

(Norge: 72 100 USD)

Kilde: CIA World Factbook

ført workshops med fysisk oppmøte og gode smitteverntiltak. Kurs for urfolksskvinner og småbønder i politikk og likestilling kombineres med opplæring i å lage tradisjonell mat som ost, brød og syltetøy med egenproduserte råvarer, i stedet for kun å selge råvarene.

Bartolina Sisa har nå også fremmet politiske forslag til regjeringen, blant annet om tiltak for å redusere vold mot kvinner, inkludere lokalt produserte varer av småbønder på nasjonalt nivå, og om å støtte økonomiske initiativer for urfolk på landsbygda.

Organisasjonen CEFREC/CAIB har en journalist eller kommunikator i hver av de fem organisasjonene i den nasjonale alliansen Unity Pact, og informerer om arbeidet deres gjennom Internett og sosiale medier

GI DITT BIDRAG

Vi håper LO Stats utvidede organisasjon vil støtte opp om samarbeidsavtalen og bidra økonomisk til arbeidet i Bolivia. Bruk konto-nummer 9001 08 76000 og merk med «Bolivia». Vippsnummer 10145 kan også brukes.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: Egil André Aas i LO Stat, tlf.: 928 40 455, e-post: egilandre.aas@lostat.no eller Heidi Gulbrandsen Smerud i Norsk Folkehjelp, tlf.: 916 24 293, e-post: heidis@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp,
PB 8844 Youngstorget. 0028 OSLO.
Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no